

EDUSKUNNAN VASTAUS 237/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta ja ajoneuvolain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta ja ajoneuvolain muuttamisesta (HE 252/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 28/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tämä laki koskee ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettujen ajoneuvojen rekisteröinnin järjestämistä.

Tässä laissa rekisteröintitoiminnalla tarkoitetaan:

1) ajoneuvon rekisteri-ilmoituksen ja siirtolupahakemuksen vastaanottoa;

2) rekisteri-ilmoitusta ja siirtolupahakemusta sekä niihin liittyvää liikennevakuutusta koskevien tietojen tai ajoneuvoon muutoin liittyvien tietojen merkitsemistä ajoneuvoliikennerekisteriin;

3) rekisteröintitodistuksen, varmenteen, rekisterikilven, siirtoluvan ja siirtolupaan liittyvän siirtomerkin luovuttamista;

4) muita ajoneuvon rekisteröintiin ja siirtoluvan antamiseen liittyviä tehtäviä.

2 §

Rekisteröintitoiminnan järjestäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ajoneuvojen rekisteröintitoiminnan järjestämisestä. Liikenteen turvallisuusvirasto tekee rekisteröintipäätökset, mutta voi hankkia rekisteröintitoiminnan järjestämiseksi tarvittavat avustavat palvelut 3 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävältä ulkopuoliselta palveluntarjoajalta (*sopimusrekisteröijä*).

Liikenteen turvallisuusviraston on ylläpidettävä sopimusrekisteröijistä ajantasaista luetteloa kaikille avoimessa sähköisessä palvelussa.

Sopimusrekisteröijän avustavia tehtäviä ovat:

1) ajoneuvon rekisteri-ilmoituksen ja siirtolupahakemuksen vastaanotto sekä vaadittavien tietojen tarkistaminen;

2) rekisteri-ilmoitusta ja siirtolupahakemusta sekä niihin liittyvää liikennevakuutusta koskevien tietojen tai ajoneuvoon muutoin liittyvien tietojen tallentaminen;

3) rekisteröintitodistuksen, varmenteen, rekisterikilven, siirtoluvan ja siirtolupaan liittyvän siirtomerkin luovuttaminen;

4) asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi Liikenteen turvallisuusvirastolle;

5) rekisteröintisuoritteista perittävien maksujen vastaanottaminen ja välittäminen Liikenteen turvallisuusvirastolle;

6) muut ajoneuvon rekisteröintiin ja siirtoluvan antamiseen liittyvät tekniset tehtävät.

Sopimusrekisteröijä ei saa vastaanottaa sellaisia rekisteri-ilmoituksia ja siirtolupahakemuksia, joihin liittyy rekisteröinnin ja luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen arviointia. Tällaisissa tapauksissa sopimusrekisteröijän tulee siirtää asia Liikenteen turvallisuusviraston ratkaistavaksi.

Tullin oikeudesta antaa ajoneuvoa varten siirtolupa ja siihen liittyvät siirtomerkit säädetään ajoneuvolain 66 f §:n 2 momentissa.

3 §

Sopimusrekisteröijää koskevat yleiset vaatimukset

Sopimusrekisteröijän on oltava ammatillisesti asiantunteva, ja sillä on oltava palveluksessaan 4 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävää henkilöstöä. Sopimusrekisteröijällä on oltava käytössään tehtävän asianmukaisen hoitamisen edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmä sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Sopimusrekisteröijän on pystyttävä huolehtimaan asianmukaisesta tietoturvallisuudesta ja tietosuojasta.

Sopimusrekisteröijällä on oltava oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa. Konkurssissa oleva ei voi toimia sopimusrekisteröijänä. Jos sopimusrekisteröijä on luonnollinen henkilö, hänen

on oltava täysi-ikäinen, eikä hänen toimintakelpoisuutensa saa olla rajoitettu.

Sopimusrekisteröijän ja sen määräävässä asemassa olevien henkilöiden on oltava luotettavia. Luotettavana pidetään sitä, jota ei ole tuomittu lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana vankeusrangaistukseen eikä kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan rekisteröintitoimintaa. Henkilöä ei kuitenkaan pidetä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton harjoittamaan rekisteröintitoimintaa. Sopimusrekisteröijää ei kuitenkaan pidetä luotettavana, jos se tai sen määräävässä asemassa oleva henkilö on liiketoimintakiellossa tai määrätty liiketoimintakieltoon viiden viimeisen vuoden aikana.

4 §

Rekisteröintitehtävien suorittajia koskevat vaatimukset

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuja rekisteröintitehtäviä voi sopimusrekisteröijän palveluksessa suorittaa täysi-ikäinen henkilö, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jolla on tehtävien edellyttämä ammattitaito ja koulutus. Hänen on oltava 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla luotettava.

5 §

Rekisteröintitehtävien suorittaminen

Sopimusrekisteröijään ja sen henkilöstöön ei sovelleta hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa niiden suorittaessa tämän lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuja rekisteröintitehtäviä.

Sopimusrekisteröijän henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sen suorittaessa 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuja rekisteröintitehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

6 §

Rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus

Liikenteen turvallisuusvirasto tekee sopimuksen sopimusrekisteröijän kanssa 2 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rekisteröintitoimintaa koskevien palveluiden tuottamisesta. Sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) sopimusrekisteröijän tehtävistä;
- 2) rekisteröintitehtäviä suorittavien henkilöiden riittävän ammattitaidon sekä rekisteröintitoiminnan laadun turvaavista menettelyistä;
- 3) rekisteröintitehtäviin edellytettävästä tietoliikenneyhteydestä, tietojärjestelmästä, turvallisuusjärjestelyistä ja muista tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista ottaen huomioon viranomaisia velvoittavat tietoturvallisuutta koskevat säännökset;
- 4) mahdollisesta Liikenteen turvallisuusviraston sopimusrekisteröijälle maksamasta korvauksesta;
- 5) valvontamenettelyjen ja toiminnan tarkastamisen tehokkuuden varmistamisesta.

Sopimusrekisteröijän tulee antaa Liikenteen turvallisuusvirastolle selvitys 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten täyttymisestä ennen sopimuksen tekemistä. Luotettavuuden arvioinnin tekee kuitenkin Liikenteen turvallisuusvirasto.

Sopimusrekisteröijän on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle kaikista sellaisista tiedossaan olevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 3 ja 4 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttymiseen.

7 §

Rekisteröintitoimintaa koskevan sopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Liikenteen turvallisuusviraston tulee irtisanoa tai purkaa rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus, jos sopimusrekisteröijä:

- 1) ei enää täytä 3 §:ssä säädettyjä sopimusrekisteröijää koskevia yleisiä vaatimuksia;
- 3) toimii olennaisesti tai toistuvasti lainvastaisesti; tai

- 3) laiminlyö olennaisesti tai toistuvasti rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa sovitettujen rekisteröintitehtävien suorittamisen.

8 §

Rekisteröinnistä perittävä maksu

Sopimusrekisteröijä perii rekisteröintitoimintaan kuuluvista suoritteista Liikenteen turvallisuusvirastolle maksut, jotka määrätään siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

9 §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo sopimusrekisteröijän rekisteröintitoimintaa.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada sopimusrekisteröijältä salassapitosäännösten estämättä tarpeelliset asiakirjat valvonnan suorittamiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on valvontatehtäviensä suorittamiseksi oikeus päästä sopimusrekisteröijän toimitiloihin tai muihin tiloihin lukuun ottamatta pysyväisluontoiseen asumiseen käytettyjä tiloja. Tarkastuksessa noudetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

10 §

Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarpeelliset tiedot rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitusta sakkorekisteristä sopimusrekisteröijälle sekä rekisteröintejä suorittavalle henkilölle tämän lain 3 ja 4 §:ssä säädetyn luotettavuusvaatimuksen selvittämiseksi ja 9 §:ssä tarkoitettua valvontaa varten. Tiedot voidaan luovuttaa teknisellä käyttöyhteydellä.

Tieto rikoksesta voidaan sopimuksen purkamisen perusteena luovuttaa sopimusrekisteröijälle.

11 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

12 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston rekisteröintiä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Henkilötietojen korjaamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin henkilötietolaissa (523/1999) säädetään, ja asiakkaalta perittävään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

13 §

Viittaukset rikoslakiin

Rangaistus salassapitovelvollisuuden rikkomisesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 ja 2 §:ssä sekä 40 luvun 5 §:ssä.

Rangaistus henkilörekisteririkoksesta säädetään rikoslain 38 luvun 9 §:ssä.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 2 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annettu laki (1100/1998).

Liikenteen turvallisuusvirasto arvioi vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta niiden sopimusrekisteröijien ja rekisteröintitehtäviä suorittavien henkilöiden luotettavuuden, jotka toimivat sopimusrekisteröijinä tai rekisteröintitehtäviä suorittavina henkilöinä tämän lain tullessa voimaan.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 3 §:n 28 kohta, 64, 66 a ja 66 c §, 66 f §:n 2 momentti sekä 95 ja 98 §,

sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 28 kohta laissa 961/2013, 64 § laeissa 233/2007, 830/2008 ja 653/2011, 66 a ja 66 c § laeissa 233/2007 ja 276/2010, 66 f §:n 2 momentti laissa 233/2007 sekä 95 ja 98 § laissa 276/2010, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 226/2009 ja 961/2013, uusi 29 ja 30 kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

28) *jälkitarkastuksella* katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle kuukauden kuluessa katsastuksesta suoritettavaa tarkastusta;

29) *varmenteella* 65 a §:ssä tarkoitettu ennakkoilmoituksen tekijälle tai ajoneuvon rekisteriin merkitylle omistajalle luovutettavaa ajoneuvon omistusoikeutta osoittavaa tunnistetta;

30) *rekisteröinnin suorittajalla* Liikenteen turvallisuusvirastoa ja ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annetun lain (/) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimusrekisteröijää.

64 §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistoa koskevat tiedot rekisteriin, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön ensirekisteröinnissä.

Vakuutusyhtiö on velvollinen ilmoittamaan liikennevakuutusta koskevista tiedoista siten kuin liikennevakuutuslaissa ja 4 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkemmin säädetään. Käyttövastaava on velvollinen tekemään käyttövastaavaa koskevan tiedon lisäämistä, vaihtamista ja poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen. Jätelain (646/2011) 59 §:n 1 momentissa säädetään jätteen kerääjän tai käsitteijän velvollisuudesta ilmoittaa ajoneuvon lopullisesta poistosta, jos siitä on annettu romutustodistus.

Rekisteri-ilmoituksen voi tehdä rekisteröinnin suorittajan sähköisessä palvelussa. Rekisteri-ilmoituksen tekijä tai hänen asiamiehensä voi myös toimittaa rekisteri-ilmoituksen henkilö-

kohtaisesti ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulle sopimusrekisteröijälle.

Ajoneuvon omistajan ja haltijan välisestä ilmoittamisvelvollisuudesta sekä ajoneuvon edellisen omistajan ja haltijan oikeudesta tehdä rekisteriin talletettuja tietoja koskeva ilmoitus rekisteriin säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteri-ilmoituksen ja rekisteritietojen muutoksia koskevien muiden ilmoitusten tekemisestä ja niihin liittyvistä määräajoista.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään, mitkä sotilasajoneuvot merkitään tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin ja mitkä puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin, sekä sotilasajoneuvorekisteristä ja rekisteröintiasioiden hoitamisesta puolustusvoimissa. Liikennekäytöstä poistettu sotilasajoneuvo voidaan rekisteröidä sotilasajoneuvorekisteriin.

66 a §

Rekisteröintitodistus, rekisterikilvet ja varmente

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa pyynnöstä ajoneuvon ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta rekisteröintitodistuksen. Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää pyynnöstä 65 §:ssä tarkoitetun ennakkoilmoituksen tekijälle tai rekisteriin merkitylle ajoneuvon omistajalle varmenteen.

Käytettäessä ajoneuvoa kansainvälisessä liikenteessä on viimeksi saadun rekisteröintitodistuksen I osa pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana.

Ensirekisteröitävää ja tarvittaessa liikennekäyttöön otettavaa ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus.

Ajoneuvon siirtyessä uudelle omistajalle edellisen omistajan on luovutettava tälle ajoneu-

von varmenne tai voimassa oleva rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet.

Ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkitä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta, varmenteesta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen ja sille merkittävien tietojen tekniset yksityiskohdat, rekisteröinnissä käytettävien lomakkeiden kaavan sekä rekisterikilpien mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

66 c §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa.

Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta merkitä rekisteriin ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ajoneuvon ulkomaille viennin vuoksi tai muusta erityisestä syystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 f §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Liikenteen turvallisuusvirasto ja Tulli voivat antaa Suomessa ensirekisteröimättömä, liikennekäytöstä poistettua, käyttökiellossa olevaa tai

ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan ja siihen liittyvät siirtomerkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti liikenteessä ja muualla.

95 §

Liikenteen turvallisuusviraston oikeus muuttaa rekisteritietoja

Jos velvollisuus ilmoittaa ajoneuvo rekisteriin on laiminlyöty tai jos Liikenteen turvallisuusvirasto saa tiedon rekisteriin merkittävän tiedon muuttumisesta tai virheellisyydestä, Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus merkitä puuttuvat tiedot rekisteriin tai korjata virheelliset tiedot. Liikenteen turvallisuusviraston on ennen muutoksen tekemistä annettava ajoneuvon omistajan ja haltijan lausua käsityksensä muutoksen aiheellisuudesta, jos muutos vaikuttaa omistajan tai haltijan oikeuksiin, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Jos virhe johtuu ilmoitusvelvollisen toimenpiteestä, Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus periä tältä virheen korjaamisesta aiheutuneet kustannukset. Muutoksen tehtyään Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava siitä ajoneuvon omistajalle ja haltijalle.

Henkilötietolain (523/1999) 29 §:ssä säädetään rekisterinpitäjän velvollisuudesta korjata henkilörekisterissä olevia tietoja.

98 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Poliisin, Tullin ja rajavartiolaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätök-

seen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettuja toimia, 50 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista, 66 f §:ssä tarkoitettua koe-numerotodistuksen peruuttamista, 78 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista, 80—82 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 86 a §:ssä tarkoitettua tyyppi-hyväksynnän peruuttamista sekä 92 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä 66 a §:n 1 momentissa säädetään, 10 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohdassa sekä 17 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuille ajoneuvoille annetaan 31 päivään joulukuuta 2016 ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta rekisteröintitodistuksen I osa. Viimeksi saatua I osaa on pidettävä kyseisissä ajoneuvoissa mukana ajon aikana 31 päivään joulukuuta 2016.

Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2015
